

HRVATSKI *glasnik*

Godina XVIII, broj 21

22. svibnja 2008.

cijena 100 Ft

Foto: Timea Horvat

Ognjogasna svetačnost u Petrovom Selu

Komentar

Sto deset milijuna forinti manjinskim udrugama

Odbor za ljudska, manjinska, civilna i vjerska pitanja mađarskog Parlamenta 15. travnja donio je prijedlog i uputio ga Parlamentu na odobrenje o podjeli 110 milijuna forinti za djelovanje udruga 13 etničkih i nacionalnih manjina u Mađarskoj. Pri ocjeni pristiglih natječaja, kojih je ukupno bilo 450, od kojih je njima 352 i predložena svota potpore, uzeti su u obzir kriteriji dani pri raspisu natječaja i upotreba sredstava dodijeljena u 2007. godini te programi zastupanja interesa i očuvanja baštine manjina. Nakon dobivanja potpore, koja ako je manja od tri milijuna forinti, isplaćuje se u jednom iznosu, a ako je od toga veća, u dva obroka. Obračunati se treba do 31. siječnja 2009. godine. Prelistavajući listu imena udruga kojima se predlaže potpora i visina njezina iznosa, uočili smo kako je zastupljeno 210 romskih udruga, a potom po brojnosti slijede njemačke udruge, njih 132... U imeniku nalazim 17 hrvatskih udruga, možda mi se neka i potkrala s obzirom na ime, nema u imenu pridjeva hrvatski, ili imena. Ovima, njima sedamnaest predloženo je 8,4 milijuna forinti od 110, koliko se dijelilo. Sgledavajući hrvatsku scenu manjinskih udruga, neke od njih smo našli na listi, a neke ne. Zapravo malo smo ih našli. Mogao bi biti njihov broj znatno veći. Među onima kojima Odbor predlaže potporu jesu: Hrvatsko-mađarska udruga Andrása Dugonicsa – 100 000 Ft, Folklorni ansambl „Luč“ – 1 100 000 Ft, Udruga za čuvanje hrvatske baštine – 200 000 Ft, Društvo knjiških Hrvata – 300 000 Ft, Društvo koljnofskih Hrvata – 500 000 Ft, Društvo gradišćanskih Hrvata – 1 200 000 Ft, Savez Hrvata u Mađarskoj – 2 600 000 Ft, Kulturno društvo „Marica“ – 100 000 Ft, Kulturno društvo „Martince“ – 100 000 Ft, Šokačka čitaonica – 400 000 Ft, Društvo gradišćanskih Hrvata u Starom Gradu – 300 000 Ft, Zemaljsko društvo hrvatsko-mađarskog prijateljstva – 100 000 Ft, Društvo šopronskih Hrvata – 400 000 Ft, Kulturno i vjersko društvo sambotelskih Hrvata – 400 000 Ft, Društvo sambotelskih Hrvata – 100 000 Ft, KUD „Tanac“ – 400 000 Ft, prisičko Društvo „Zviranjak“ – 100 000 Ft.

Samo je to mali dio traženja i dobivanja mogućih potpora. Pogledamo li rezultate natječaja pri Javnoj zakladi za nacionalne i etničke manjine, rezultate natječaja HDS-a za potporu manjinskih samouprava i udruga, te nekako saznamo i visinu još nekih potpora koje nisu toliko očite, imat ćemo mnogo polaznih točaka u svojim razmišljanjima: tko, kako, zašto, iz kojeg izvora, koliko dobiva i kako troši svoje potpore.

Branka Pavić Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Hrvatski su vjernici proslavili 18. svibnja u Đudu (Judu), poznatome marijanskom svetištu blagdan Svetoga Trojstva. Vršendani su organizirano bili u Đudu. Tradicionalno je to hodočasno stjecište naših Hrvata (Šokaca, Bunjevaca, podravske Hrvata). Nekada se krenulo pješke u Đud i spavalo pod otvorenim nebom, molilo. Kukinčani će i ove godine organizirano pješčiti k Đudskoj Gospi potkraj svibnja. Što slavimo blagdanom Svetoga Trojstva? Kako je Bog jedno biće koje postoji kroz tri osobe, Oca, Sina i Svetoga Duha.

Čitam u tisku matične domovine kako je u Osijeku održan međunarodni okrugli stol „Urbani Šokci 3 – Ugledni Šokci i Bunjevci“ na kojem su predavanja imali i bivša predsjednica Matice hrvatske Pečuh Milica Klaić Taradija i sadašnji predsjednik Matice hrvatske Pečuh Stjepan Blažetin, te kako je taj okrugli stol dio programa koji se odvijaju u okvirima projekta Tragovi Šokaca, 1688–2008, od Gradovrha do Bača. Manifestacija čija su događanja započela 15. svibnja upravo spomenutim okruglim stolom uza sudjelovanje tridesetak predavača, a završavaju se u Sonti 22. studenoga. Sedamnaest programa u šest mjeseci u jedanaest sela i gradova u tri države kojima se obilježava sjećanje na skupinu Hrvata iz Bosne iz

okolice Tuzle koja se po povijesnim izvorima doselila na područje Bačke, odnosno grada Bača. Predvođeni franjevcima, povlačili su se ispred turskog zuluma, sa sobom su ponijeli sliku Gospe Radosne iz samostana Gradovrha koja je do danas sačuvana i nalazi se u franjevačkom samostanu u Baču. Iz Bača Šokci dalje odlaze u Sontu, Monoštor, Bereg, Kolut, Santovo. Tim projek-

tom organizatori žele obilježiti jedan značajan jubilej za hrvatski narod u Bačkoj i šire.

Mađarski prosvjetni zavod nastavlja niz svojih konferencija o manjinama. Mediji „zajednica“, mogućnosti, putovi i smjernice naslov je skore sjednice. Pitam se gdje su mogućnosti, putovi i smjernice manjinskoga tiska i tko ih treba odrediti, tko ih određuje. Prikliješten između državnih samouprava i manjinskih saveza, prepušten u ruke izdavača koji određuje financijske kondicije njegova djelovanja, manjinskome pisanom mediju prijeti velika opasnost glede slobode tiska. Jer ako se nešto napiše što kome ne paše, onda se to karakterizira kao „akutno pitanje etičnosti našeg tiskovnog medija u kojem se u zadnje vrijeme objelodanjuju kritični napisi“. Najbolje je ništa ne napisati. Hoće li na to dati odgovor sedam predavača u tri sata?

Branka Pavić Blažetin

Foto: László Tóth

Mrožeković „Emigranti“ u izvedbi Stipana Đurića i Slavena Vidakovića

Aktualno

Mrožekovi „Emigranti”

Drama „Emigranti” jednog od najpoznatijih suvremenih poljskih dramatičara, pisca i novinara Slawomira Mrožeka rođenog u Krakovu, koji je od 1963. godine živio u Italiji, a 1996. se vratio u Krakov, premijerno je izvedena na sceni pečuskoga Hrvatskog kazališta, u režiji Želimira Oreškovića, 16. svibnja 2008. godine.

Tema emigracije zaokuplja suvremene dramatičare druge polovice 20. stoljeća. Govorimo li o europskim dramatičarima takozvanog Istočnog bloka, njih posebice, jer emigracija je i dio sudbine tih naroda, ali kroz temu emigracije i propitkivanje nacionalnog i vlastitog identiteta, pojmova slobode, pitanje položaja čovjeka u svijetu besmislenosti i nepoznanica.

Kako naglašava ravnatelj Hrvatskog kazališta Antun Vidaković, i Mrožekov dramski rukopis uprizoren na sceni pečuskog Hrvatskog kazališta dio je srednjoeuropskog ozračja njegovih dasaka koje se ogledalo dosada kroz dramsko pismo mađarskih dramatičara Sárosia, Táboria, Thuróczya, Göncza, preko austrijskog Bernharda, a sada uprizorenjem jednog od najpoznatijih poljskih dramatičara, opusom izraslim iz bogate tradicije poljske avangardne dramske literaturo i kazališne prakse.

Stoga, iako su „Emigranti” napisani prije više od 30 godina, oni su i danas, po Vidakoviću, dobrodošli u postavangardnoj kazališnoj praksi, ni po čemu zakašnjeli u promociji jednog značajnog književno-kazališnog podneblja afirmiranog u otklonu spram literarno-dramskog i mimetičko-realistično institucionaliziranoga kazališta.

Dva Mrožekova emigranta, jedan intelektualac i jedan fizički radnik, ovdje sa santovačkom ikavskim govorom (što je dobrodošla dramaturško-redateljska dosjetka i aktualizacija podneblja i mjesta izvođenja), u sukobu dvaju sasma oprečnih životnih nazora o smislu postojanja. Jedan od njih otišao je iz zemlje rođenja u potrazi za kruhom samovoljno (trbuhom za kruhom), a drugi zbog političkih opredjeljenja i vlastitih pitanja i dvojbi oko pojma slobode, i slobodnog čovjeka. Iako naoko na sasvim drugim krajevima, u istoj su mračnoj i tamnoj sobi, bez svjetla, u dubokom podrumu bez prozora. U vlastitome zatvorenom svijetu promišljaju smisao života, i njegovu relativnost. Ova tragedija ili, bolje rečeno, duboka društvena satira, odigrava se ovoga puta u Pečuhu u scenografiji i kostimografiji Gábora Kazinczya s cijevima i glasovima, zvucima koji odnekuda dolaze, ali ne vidimo odakle, u jednome scenskom prostoru koji uvijek izaziva psihički nemir i klaustrofobiju te daje naslutiti pripadanje svijeta (propadanje intimnih svjetova). Izlaz iz ovoga bezizlaznog

Foto: László Tóth

stanja nalazi se tek u iskricama i trenucima otpora glavnih junaka, u novogodišnjoj noći i boci brendija koja svakom ispijenom kapljicom emigrante čini ranjivijima.

Slaven Vidaković kao AA intelektualac i Stipan Đurić kao XX fizički radnik u svijetu bez imena i prezimena, obadvojica u traganju za smislom života. Jednome je to gradnja najljepše kuće u rodnome selu, drugome pisanje knjige o savršenom robu. Obadvojica su daleko od svoga cilja, kojemu iz dana u dan, bar u mislima, putuju. Izvrstan Mrožekov tekst u prijevodu Mirjane i Mladena Martića, režija Želimira Oreškovića te scenografija i kostimografija Gábora Kazinczya (Orešković i Kazinczy su već ostvarili plodnu suradnju u Hrvatskom kazalištu radom na dvjema predstavama Kvaka s vratima, 2003. i Misija-T, 2005) otvaraju široke prostore glumačkog poigravanja, koje će zasigurno zaintrigirati sve poklonike uprizorenja na daskama pečuskoga Hrvatskog kazališta.

Branka Pavić Blažetin

Slawomir Mrožek

Rođen je u Krakovu 1930. godine. Od 1993. do 1996. živi izvan Poljske, 1996. vraća se u Krakov. Jedan od najznačajnijih predstavnika teatra apsurda. Ima veliku ulogu u afirmaciji poljske dramske književnosti i njezine kazališne prakse. Najuspješnije su mu drame: „Policajci”, „Tango”, „Striptease”, te „Emigranti” (napisan u Parizu 1974. godine). Mrožeka odlikuje groteska, satira, komika i farsa sve na rubu tragičnoga. On uočava društvene slabosti, razotkriva laži, stvara komunikativno kazalište.

BAJA – U organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave, u Baji se otvara izložba hrvatskih slikara naivaca iz Molve u Hrvatskoj. Izložba će se u Gradskoj galeriji na Trgu Svetog Trojstva svečano otvoriti u petak, 13. lipnja u 17 sati, a za posjetitelje bit će otvorena mjesec dana.

DUŠNOK – Kako nas je obavijestila Matija Mandić Goher, predsjednica dušnočke Hrvatske manjinske samouprave, ujedno i voditeljica Izvorne pjevačke skupine, 3. i 4. svibnja gostovali su u Pušću kod Zagreba, gdje su pjevali izvorne rackohrvatske pjesme. U idućih nekoliko mjeseci imat će više nastupa i gostovanja. Na drugi dan Duhova sudjelovali su na Susretu hrvatskih crkvenih zborova u Kaćmaru, na Antunovo sudjelovat će i susretu u Baji. U lipnju će s nogometašima gostovati u Trnjanima u Hrvatskoj. Pjevački zbor 24. kolovoza gostuje na Hrvatskom danu u Kalači, a u rujnu imaju nastup u Vršendi. Za Božić pak organiziraju Božićni koncert na kojem će ugostiti hrvatske crkvene zborove iz Bačke, ali i drugih regija.

BAJA – Kako smo prije već najavili, u suorganizaciji Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, u subotu, 31. svibnja, u Baji se prigodnom svečanošću obilježava 320. obljetnica doselidbe bunjevačkih Hrvata u Bačku. Pokrovitelji su priredbe Luka Bebić, predsjednik Hrvatskoga sabora, koji će i osobno sudjelovati na svečanosti, te Katalin Szili, predsjednica mađarskog Parlamenta, koja će zbog drugih obveza biti zastupljena preko svog izaslanika. Program počinje hrvatskom misom u 10 sati koju će u župnoj crkvi Svetog Antuna Padovanskog, nekadašnjoj franjevačkoj crkvi, predvoditi fra Miro Šego, gvardijan franjevačkog samostana u Humcu – obavijestila nas je predsjednica Bačkog ogranka SHM-a Angela Šokac Marković. Nakon mise, u 11 sati slijedi polaganje vijenaca kod spomen-ploče postavljene povodom 300. obljetnice, u predvorju Gradske kuće, a zatim u 11 i 15 u dvorani „Borbíró” Gradske kuće otvorenje izložbe umjetnika iz prijateljskoga grada Labina pod naslovom „Signum Temporis”. U okviru svečane sjednice, koja počinje u 11 i 40 u vijećnici Gradske kuće, predavanja će održati profesori Dinko Šokčević (Pečuh), Josip Ivanković (Subotica) i Naco Zelić (Zagreb). U 19 sati na glavnome gradskom trgu, Trgu Svetog Trojstva, na otvorenoj pozornici ispred Gradske kuće program se zatvara koncertom Tamburaškoga zbora Stipana Jaramazovića iz Subotice.

Prijateljske veze Pogana i Grebaštica

Richard Patkós, gajdaš iz Pogana

Od 2. do 4. svibnja malo bošnjačko naselje Pogan, njegova mjesna i Hrvatska manjinska samouprava, na čelu s Milanom Szabóom, ugostila je izaslanstvo iz okolice Šibenika, točnije iz naselja Grebaštica. Cilj je susreta bio uspostavljanje prijateljskih veza između Pogana i Grebaštica. Tako su lani Pogančani bili u Hrvatskoj, a ove je godine uslijedio susreta ovdje kod nas u Mađarskoj. Devetočlano izaslanstvo, pod vodstvom Dravka Svirčića, voditelja Turističke zajednice Grebaštica i KUD-a Bedem, stigla je u Pogan. S malim kulturnim programom goste su dočekale članice Pjevačkog zbora „Snaše iz Pogana“, koje ove godine slave 10. godišnjicu utemeljenja, i Orkestar „Vizin“. Druženje uz večeru, pjesmu i ples potrajalo je sve do sitnih sati. Drugog dana, u subotu, gosti su u pratnji Age Dragovac, načelnice sela Pogana i zastupnika tamošnje Hrvatske manjinske samouprave, pogledali selo, njegove ljepote, jezero i muzej. Zatim su otišli na vožnju zrakoplovom i iz zraka razgledali okolicu, a potom su obišli i znamenitosti grada Pečuha. Naravno, u popodnevним satima došlo je i do konkretnih pregovora, gdje su se gosti i domaćini dogovorili oko učvršćenja veza među naseljima. Kao prvo: poganski nogometaši u lipnju će sudjelovati na nogometnom turniru u Šibeniku, a u rujnu će KUD Bedem gostovati u Poganu na Kupusnom danu. Tada će se potpisati i sporazum o suradnji. Nakon pregovora, u večernjim satima gosti su posjetili grad Viljan (Villány), a u nedjelju su se vratili svojim kućama u nadi da će se uskoro ponovno sresti sa svojim prijateljima.

V. Velin

Predaja nove manjinske središnjice

U budimpeštanskom XIX. okrugu, Maloj Pešti, 18. travnja, s početkom u 15 sati održana je svečanost prigodom predaje Doma manjinskih samouprava. U prostranom dvorištu budućega središta, nakon pjesme Attile Józsefa „Na Dunavu“, u izvedbi Milana Rusa, umjetnika Srpskog kazališta u Mađarskoj, goste, uzvanike te zastupnike mjesne i manjinskih samouprava, odnosno njihove predsjednike, posebno konzulicu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, gđu. Carmen Floršić te predvodnika konzulata Republike Poljske u Budimpešti, gosp. Martina Sokolovskog, srdačno je pozdravio načelnik mjesne samouprave, gosp. Péter Gajda.

Tijekom svoga pozdravnog slova naglasio je prijateljski suživot pripadnika većinskog naroda i manjina u Maloj Pešti, te iznimno i uspješno surađivanje većinske samouprave s manjinskim zastupnicima i njihovim čelnicima, od njihovih formiranja sve do danas. Upravo zbog tih hvalevrijednih, uzajamnih podržavanja, tijekom raznolikih programa pružile su se mogućnosti za još bolje upoznavanje manjinskih kulturnih i šarolikih folklornih vrednota. U nadi da će ta suradnja i ubuduće rezultirati odgovarajuće sadržaje, poželio je da nova središnjica odista poprimi atmosferu prijateljstva i pravoga manjinskoga doma.

Dogradonačelnik György Vinczek istaknuo je važnost dobrosusjedstva između okružnih manjinskih zajednica i njihovih državnih samouprava, te sve veće zanimanje Malopeštanaca prema kulturnoj baštini manjina. Ukazao je na ponos cjelokupnoga XIX. okruga u pogledu postojećih izuzetno dobrih prijateljskih i radnih odnosa sa dosada tri zbratimljena grada. Zatim su predsjednici manjinskih samouprava (grčke, poljske, srpske, rumunjske, romske, bugarske) na svojim materinskim jezicima pozdravili okupljene. U ime Hrvatske manjinske samouprave predsjednik Đuro Zlatar, u ime zastupničkog tijela u sastavu: Dalibor Mandić, Monika Zlatar, Marija Petrič, Đuro Zlatar ml., također

pozdravljajući okupljene, istaknuo važnost predaje manjinske zgrade u kojoj će naša samouprava – s ostalima zajedno – među mnogo boljim okolnostima i uvjetima moći djelovati u budućnosti. Vjeruje i nada se da je njihov dosadašnji rad bio obostrano koristan te da će i ubuduće pridonositi opstanku i razvitku hrvatske narodnosne kulture, koja ujedno obogaćuje i u kulturu većinskoga naroda naše domovine Mađarske, a također i zbližavanje dviju susjednih država i njihovih naroda.

Nakon još nekoliko pozdravnih i zahvalnih riječi, uslijedilo je simbolično prerezivanje trobojne vrpce, čime je novi Dom manjinskih samouprava predan svojim domaćinima.

Nalazeći se u lijepo uređenoj prostoriji Hrvatske manjinske samouprave, koja i prema predsjedniku Zlataru, uz još manju kuhinjsku prostoriju, u potpunosti udovoljava očekivanjima, saznali smo da u Maloj Pešti od 1998. godine djeluje naša samouprava, te da su manjinske samouprave dosada imale svoju skromnu središnjicu na Trgu Károlya Kósa. Dosadašnje masovnije kulturne programe i večeri provodili su u obližnjemu Radničkom prosvjetnom domu gdje su osigurani povoljni uvjeti, pozornice i prostrane dvorane te prostor za eventualne gastronomske prigode, odnosno umjetničke izložbe. U sadašnjem zdanju sve manjinske samouprave za obavljanje administrativnih poslova imaju sa strane lokalne samouprave određenu tajnicu, a što znači velike olakšice tijekom njihova samoupravnoga poslovanja.

Na pitanje o odnosima s matičnom Hrvatskom predsjednik Zlatar nas je informirao da veze zbratimljenih gradova, Male Pešte i Vrbovca, postoje više godina. Iz godine u godinu teče razmjena kulturnih, sportskih sadržaja te tijekom ljeta gostovanje školaraca. U tijeku je uspostavljanje gospodarstvenih odnosa s raznim tvrtkama, što će zasigurno omogućiti i razmjenu i obostrano predstavljanje njihovih proizvoda i u Maloj Pešti i u hrvatskome Vrbovcu.

m. d.

Završno zemaljsko natjecanje učenika

Vjekoslav Blažetin

Jelena Jorgić

Stjepan (Štef) Turul

U vijećnici budimpeštanskog Zavoda za razvoj i unapređivanje obrazovanja Ministarstva obrazovanja i kulture 23. travnja okupljene natjecateljice i njihove pratitelje, nastavnike, povodom završnoga zemaljskog natjecanja učenika u znanju hrvatskoga jezika, književnosti te narodopisa, pozdravila je voditeljica Hrvatskog odjela spomenutog zavoda *Manjika Šibalin-Kühn*.

Natjecanje naših učenika već godinama teče u dvije kategorije, i to za dvojezične i škole gdje se jezik predaje kao predmet. Ovoga su puta, na temelju uspješnog obavljanja prethodnih pismenih zadataka, u završnicu stigli učenici iz Pečuha, Budimpešte i Santova, odnosno Lukovišća i Serdahela.

Na temelju izvlačenja rednih brojeva, odnosno dobivenih pitanja u mjestu, nakon njihova proučavanja, natjecanje su ispred tročlanoga prosudbenog povjerenstva – predsjednice, *prof. Matilde Bölcs*, *prof. Tomislava Kreckića* i *Manjike Šibalin Kühn* – s posebnim izvlačenjem brojeva za narodopis, u drugoj prostoriji, otpočeli učenici iz Serdahela i Lukovišća, a zatim iz Budimpešte, Pečuha i Santova.

Sve vas koji ste danas sudjelovali na završnom natjecanju, u ime prosudbenog povjerenstva slobodno mogu reći, bio je užitak slušati. Veoma su lijepi i pozornosti vrijedni odgovori bili iz hrvatskoga jezika i književnosti. Narodopis je prilično težak predmet, nažalost nedostaje nam pravi udžbenik. Manji nedostaci primijećeni su tek u tome da se vaši naraštaji slabo snalaze u vremenima. Za vas sto ili dvjesto godina ništa osobito ne znači jer živite već u budućnosti. To je u neku ruku i prirodno u ovoj civilizaciji. Drugo, narodna književnost, starine također su pomalo potisnute jer više volite nove pravce razvoja. I to je prirodno. Jako sam sretna što sam vas upoznala. Pojedina su izlaganja bila izvrsna, upravo kao u kazalištu, a što je bilo veoma pozitivno, zamijetili smo da sve više znate o književnosti Hrvata u Mađarskoj. To je veoma važno, naime, prema novome Zakonu o obrazovanju, u srednjim

školama ćete trebati znati sve više o tuzemnoj manjinskoj književnosti, koja će biti znatno više zastupljena na maturi negoli je dosada bila. Vidjeli smo da su vas nastavnici brižno pripremili jer ste dobro znali naše pjesnike, tako Stipana Blažetina i Marka Dekića te sve ostale. Jako ste ih lijepo naučili i izveli. Čestitam svima vama, posebno vašim nastavnicima koji će ovom prilikom, kao i vi, također dobiti posebne nagrade. Svima vam želimo uspjehe u daljnjim srednjoškolskim usavršavanjima – rekla je Matilda Bölcs.

Zatim je uslijedila podjela zavrijeđenih nagrada u **I. kategoriji**:

I. mjesto osvojila *Jelena Jorgić* (8. r., Pečuh), II. *Fruzsina Fűzesi* (8. r., Budimpešta), III. *Ilderina Kovačević* (7. r.), IV. *Marica Kovač* (8. r., Santovo), V. *Kristina Nemet* (8. r., Santovo), VI. *Marko Rus* (8. r., Budimpešta).

U **II. kategoriji** I. mjesto postigao je *Štef Turul* (8. r., Serdahel), II. *Leila Kolaric* (8. r., Lukovišće), III. *Mate Balog* (7. r., Lukovišće).

Iz **narodopisa** I. mjesto osvojio je *Vjekoslav Blažetin* (8. r., Pečuh), II. *Marica Kovač* (8. r., Santovo), III. *Réka Fulmer* (8. r., Pečuh), IV. *Marko Štimac* (8. r., Santovo), V. *Kristina Nemet* (8. r., Santovo), VI. *Jelena Jorgić* (8. r., Pečuh).

Natjecatelji su preuzeli diplome, a u torbicama vrijedne knjige i DVD-ploče. Kako je već rečeno, učenike su dopratili njihovi nastavnici: *Štef Turul* (Serdahel), *Anica Popović* (Lukovišće), *Marija Jakšić-Popović* (Pečuh), *Marija Šajnović* (Budimpešta) i *Marija Žužić-Kovač* (Santovo).

Kako smo od gđe Šibalin-Kühn doznali, na pismenim natjecanjima, koja su se provela u mjesnim školama, bilo je mnogo učenika, a na završnicu mogli su stići najbolji. Slično natjecanje, u istoj organizaciji, odvija se i u našim srednjim školama. Pismena natjecanja održana su u siječnju, a usmena u ožujku. Rezultati će biti priopćeni 30. svibnja 2008, a diplome će uručiti ministar ili doministar u Budimpešti.

m. d.

BAJA – U organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave, u nedjelju, 15. lipnja, u Baji se povodom blagdana Svetog Antuna Padovanskog u župnoj crkvi Svetog Antuna priređuje Susret hrvatskih crkvenih zborova. Susret počinje u 11 sati hrvatskim misnim slavljem, koje će koncelebrirati fra Ivan Holetić iz Subotice i župnik Mathias Schindler. Nakon mise nastupaju pjevački zborovi iz Dušnoka, Kačmara, Kuginja te domaćini iz Baje.

BAJA – Kako nas je obavijestila predsjednica Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj, 30. svibnja u Baji organizira se cjelodnevni susret učenika prijateljskih naselja. Na susret se očekuju učenici iz Bizovca i Aljmaša, Petrijevac i Santova, te iz Labina i Baje. Angela Šokac Marković nam reče kako će za učenike i nastavnike prijateljskih škola prijepodne organizirati izlet, putovanje malom šumskom željeznicom Gemenc, a u popodnevnom satima upriličiti će susret i malo natjecanje u raznim vještinama u športskoj dvorani Općega prosvjetnog središta na Dolnjaku.

HRVATSKI ŽIDAN – Prvu nedilju junija, pri kapeli Peruške Marije u židanskoj lozi će se i ovo ljeto, jur tradicionalno, najti lovci ter lugari pri svetoj maši pod peljanjem židanskoga farnika Štefana Dumovića. Trojezičnu svetu mašu (hrvatska, nimška, ugarska), početo od deset uri, služiti će glavni celebrant dr. Anton Kolić, dušobrižnik iz Ratištofa, a mašu oblikuju jačkari zbora iz ugarskoga sela, Gyöngyösfalu. Maša se prikazuje u čast Blažene Dvice Marije i sv. Hubertusa, zatim slijedi blagoslavljavanje vozil. Za dopodnevnom mašom je agape ter minjanje iskustav med čuvari lozov. Ako je vrime godinasto, onda će se crikveni obred održati u farskoj crikvi Hrvatskoga Židana.

KAČMAR – U organizaciji Odbora za kulturu i vjerska pitanja Skupštine Hrvatske državne samouprave, u subotu, 24. svibnja, u Kačmaru se priređuje Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj. Misu na kačmarskoj Vodici u 14 sati služi msgr. Stjepan Beretić, župnik crkve Svete Terezije u Subotici. Polazak hodočasnika na Vodicu je u 13 sati ispred župne crkve u Kačmaru.

VELIKA (Hrvatska) – U organizaciji Kulturno-umjetničkoga društva „Ivan Goran Kovačić“, Općine Velika i Turističke zajednice općine Velika, 18. put će se održati smotra folklor pod naslovom „Čuvajmo običaje zavičaja“. U ova tri dana, od 30. svibnja do 1. lipnja, organizatori ugošćuju brojna društva iz dijaspore i domaćih kulturnih udruga. Hrvatska izvorna folklorna skupina iz Budimpešte i ove će godine predstavljati Hrvate u Mađarskoj, zaredom već treći put. Oni će iznijeti izvorna gastronomska jela i pića, a izvodit će bunjevački svatovac.

Majuška ognjogasna svetačnost

Šenkovečki i petroviski ognjogasci na prvom druženju

Gosti u društvu petroviske divojačke ognjogasne ekipe

U petroviskoj kapeli Sv. Štefana

Protokolarni dio druženja

Šenkovečka petočlana delegacija 3. majša, subotu, u svojem službenom ognjogasnom autu, skoro po dogovorenom terminu je dospila u Petrovo Selo. Pred restoranom Gorica, zapovjednika Ognjogasne zajednice Općine Brdovec Boža Djenadiju, predsjednika, Dubravka Kraljića, zapovjednika Dobrovoljnoga ognjogasnoga društva Šenkovec, Dubravka Rajtera ter Želimira Horvata i Jasnu Horvat primio je cijeli kup petroviskih ženskih i muških ognjogasev, na čelu s Janošem Škrapićem, komandantom petroviskih fajbegarov, ali hrvatske goste su došli pozdraviti i predsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave Čaba Horvath kot i dopredsjednica HMS-a Edita Horvat-Pauković. Po prvom zajedničkom fotografiranju dvi strane su sjele na prvi službeni razgovor, predstavljajući pri tom i domaće selo i Šenkovec. Ovo povezivanje uniformistov je najprlje spomenula Jasna Horvat, aktivistkinja ogjogasev u svojem Šenkovcu, novinarki Timei Horvat, i pokidob su Petroviščani veljek pristali na ovu formu suradnje, ostvarena je obostrana želja za upoznavanje. Dokle je Čaba Horvath predstavio seoske i manjinske parametre Petrovoga Sela, a Edita Horvat-Pauković dvojezične ustanove, Božo Djenadija je govorio o ognjogasnom djelovanju svojega društva. Po tom smo doznali da općina Brdovec ima 12 000 stanovnikov, i devet dobrovoljnih ognjogasnih društav ka se brinu na području cijele općine za sigurnost, pokidob tamo nije profesionalnih ognjogasev. Kako je rekao zapovjednik nadalje, svako ljetu imaju oko 40 intervencijov, ognjev od

hiž i stanov, gospodarskih objekto, intervencijov u prometu i već četvrto ljetu idu zaredom u dubrovačko Primorje. To je, s jedne strane, i neko priznanje jer svi oni ki idu tamo, moraju biti kvalificirani i visoko opremljeni kot pravi profesionalci. Suradnju imaju s ognjogasci u Frankfurtu (Nimška), u Boki Kotorskoj (Crna Gora), a i s brojnim društvu u cijeloj Hrvatskoj. Kot prva mogućnost suradnje je naveden ljetni boravak petroviske mladine u specijalnom ognjogasnom taboru na Istri, a interes od dana do dana samo raste. – *S vami se hoćemo družiti intenzivno, 2-3 put se viditi u ljeti, napraviti skupne ognjogasne vježbe. Dokle imamo ognjogaseve iz Njemačke, oni su malo bogatiji od nas, nam je dobro, a dokle imate vi nas, vam će isto biti dobro. Ako ćemo imati neke opreme ke su nam u višku, to moremo vam dati jer jednostavno hoćemo i vam pomoći, kot smo pomogli i mnogim društvam u Hrvatskoj* – je rekao uz ostalo „glasnogovornik“ Šenkovčanov. Kod petroviskoga ognjogasnoga doma (koji je momentalno pod obnovom) se je govorilo i o uspjehu domaćih ognjogasev, a i o tom kako je divojačka ekipa ofriščala ovu aktivnost kod nas. Pokidob su se gosti razgledavali med ognjogasnimi dugovanji, Jasna Horvat, ka je u civilu učiteljica Osnovne škole Ivana Perkovca u Šenkovcu, i ovput se nije mogla otkinuti od svoje profesije ter donesla je dvi vriće knjige za petrovisku Dvojezičnu školu i prošla na posjet ustanovam s mjesnom ravnateljicom škole, a naravno je došlo i do riči moguće školske suradnje. U kapeli Sv. Štefana o

Na donedavnom graničnom prijelazu Ugarske i Austrije

bogatom vjerskom žitku i crikveni spomeniki je govorio Ivan Šneller, petroviski farnik u mirovini, i kad je rekao da u komunističkom režimu nije se smilo svečevati svece, tako i ognjogasci nisu mogli proslaviti Dan Sv. Florijana, gosti su veljek ponudili da kljetu u okviru velikoga slavlja se otkriva pilj Sv. Florijana, kojega će oni donesti za dar pred petrovisku kapelu. Uz crikvu Sv. Petra i Pavla, naši gosti su otpeljani i na bivši granični prijelaz ter na Pinčeni most da se čuje i za žufku povijest ovde živećih. Uz obilni stol je još nastavljeno druženje do kašnje večernje ure, a lućenje i zato nije teško spalo pokidob će na povratni pohod projti Petroviščani u Hrvatsku, jur početkom junija.

-Tiho-

Intervju

Blic-intervju sa zapovjednikom Ognjogasne zajednice Općine Brdovec

Božo Djenadija: „Prvenstveno moramo sudjelovati na polju struke, baviti se tim što je tipično za ognjogastvo...“

Dan prlje pred velikim svetkom zaštitnika, sveca ognjogascev, Sv. Florijana, petroviski fajbegari u vlašćem selu su primili na prvom, zajedničkom spravišću ognjogasnu delegaciju iz Šenkovca, na čelu sa zapovjednikom Ognjogasne zajednice Općine Brdovec. Božo Djenadija je rado odgovorio na naša pitanja, s ufanjem da to se neće zgodati prvi i zadnji put.

Razgovor vodila: Timea Horvat

Zasluzne osobe za petrovisko-šenkovečko ognjogasno partnerstvo:
Jasna Horvat i Božo Djenadija

Iz matične zemlje mi Gradišćanci prvenstveno dobivamo za partnerstvo folklorna društva, suradnje na kulturnom polju. Prvi put se je zgodalo u našem petroviskom žitku da se je otprla mogućnost za povezivanje fajbegarov. S kakovom namjerom su posjetili zastupnici Dobrovoljnoga ognjogasnoga društva iz Šenkovca naše selo, i kako Vi vidite buduću suradnju s Petrovišćani?

– Došli smo u Petrovo Selo s namjerom da proširimo prijateljstvo, a mislim da bi to vam i nam jako čuda značilo. Našu suradnju prije svega vidim na razvijanju hrvatskoga jezika, na druženju mladih ognjogascev, s tim skupa bi ovput pozvali i vaše mlade da zajedno s našom mladinom sudjeluju ovo ljeto u kampu ognjogasne mladeži u Fažani. Vidim našu suradnju i na nekoj stručnoj pomoći, da li je to u vidu neke opreme, morebit na neki projekti nabavke ognjogasnih vozil. Mislim da bi vi najprije tribali vratiti posjet nam, i to bi nam bilo jako drago, a i cijeloj našoj općini. Prvenstveno moramo sudjelovati na polju struke, baviti se tim što je tipično za ognjogastvo, znači, na razmjeni ognjogascev, fajbegarske mladine, preferirati neka preda-

vanja, zminjati iskustav o ognji, intervencija, akcija u prometu u Hrvatskoj, a tako i u Ugarskoj.

Mogli biste nam ukratko predstaviti kako djela šenkovečko Dobrovoljno ognjogasno društvo?

– Šenkovec ima oko petsto stanovnikov, naše društvo pak ima kih pedeset članov. Okupljamo dicu od 6 do 12, nadalje od 12 do 16 ljet starosti. Imamo naticateljske ekipe dice, žen i mužev. Najveć vrimena trošimo na osposobljavanje i usavršavanje ognjogasnih kadrov, na školovanje, kako bi ti isti ljudi bili spremni za zahtjevnije intervencije, od intervencijov na cesti sve do nekih vekših loznih ognjev, koji znaju dojt i do katastrofalne razmjere. Naše društvo svako ljeto, od junija do oktobra ima dislokaciju na poluotoku Prevlaka, kade se brinemo za sigurnost Dubrovačko-neretvanske županije i Dubrovačkoga primorja. Na takovi intervencija, ke su dosta zahtjevne, strefimo se s raznimi problemima, to su npr. minsko-eksplozivni problemi, mine zaostale iz Domovinskoga boja, isto tako i neeksplozirana sredstva, ka pak nisu zabilježena po karta.

Po tom što ste sve rekli o vašem društvu, dobro vidimo da imate jaču tradiciju u vašem djelovanju nek Petrovišćani?!

– Vi imate dužu tradiciju od nas, ali mi silom prilik smo oni ki pokrivamo svoju općinu. U našem mjestu ugasimo oganj, a polag toga smo i oni ki se moramo brinuti za sigurnost gradjanov. To je kod vas obrnuto, kod vas se zato brinu profesionalne ognjogasne postrojbe, a vaša dobrovoljna ognjogasna društva su samo pomoć tim javnim ognjogasnim formacijam. To je velika razlika između vašega i našega društva.

Već ste za jednim lipim danom kojega ste proveli u Pinčenoj dolini med našimi ognjogasci. Koji su prvi vaši utiski?

– Mislim da ćemo doma svim reći sve najlipše. Mi smo iz jednoga kraja koji je malo brdovit i nije ovako ravan kot vaš. Jako malo takovih sel poznam ka imaju nešto svojega tradicionalnoga, autohtonoga i ono nešto što ja volim reći da ima srce i dušu, a vi sve to ovde imate. Odnest ćemo lipe spominke našim Šenkovljanom, a isto tako se veselimo vašemu posjetu, vrijeda u Šenkovcu.

PEČUH – U organizaciji Zavoda za zemljopis te Odjela za političku geografiju i teritorijalni razvoj Prirodoslovnog fakultete Sveučilišta u Pečuhu, od 16. do 18. listopada održava se IV. konferencija naslova Mađarska i Balkan – Pečuh, vrata Balkana. Konferencija se uklapa u niz programa Pečuh – europska prijestolnica kulture 2010. godine. Organizatori očekuju prijave sudionika do 6. lipnja.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava grada Budimpešte, Hrvatska samouprava Majdana (Kőbánya) i Hrvatska samouprava Novoga Budima i ove godine organiziraju Nogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić – Budimpešta 2008“, koji će se održati 31. svibnja 2008. s početkom u 10 sati u Budimpešti (X. okrug, Ihász u. 24). Održavanje turnira podupiru: Glavogradska samouprava, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, Hrvatska samouprava V. okruga i Hrvatska samouprava XII. okruga.

Od dvora do dvora išle su „kraljice” u Katolju

Katoljska Hrvatska manjinska samouprava 11–12. svibnja pripremila je bogate programe u povodu Duhova, blagdana koji se slavi pedeseti dan po Uskrsu.

Prvog dana Duhova, po starom običaju, „kraljice” su se skupljale pred domom kulture i išle od kuće do kuće pjevajući i želeći ukućanima mnogo sreće i najmanje nesreće.

Mlade, vesele „kraljice” ušle su u dvorište svake naseljene kuće, gdje su ih domaćini ljubazno dočekali.

Drugog dana Duhova, u ponedjeljak, Katoljci su oživili svoje vinogorje, gdje su se kuhari već u ranim satima u ugodnom ozračju pripremali za kuhanje i pečenje. Pripremala su se raznovrsna jela od divljači, svinjetine,

ribe, pekla se piletina i ćevapčići. Samouprava je nagradila i najbolje kuhare. Prvo mjesto osvojio je Gabor Ivanković, drugo Zoltan Kovač, a treće je pripalo György Sallaiu.

Kako smo od Marije Gugan doznali, uz cvrkut ptica, svjež zrak i još bolja katoljska vina okupljali su se i pozvani gosti. U te programe ove se godine uključila prvi put i mjesna Njemačka manjinska samouprava. Nijemci su također kuhali i pekli po svojim starim običajima.

Uz dobru glazbu i pjesme Katoljci i njihovi gosti veselili su se u „planini”.

Renata Božanović

„Kraljice” u Salanti

U nedjelju, 10. svibnja, na Duhove, nakon svete mise koju je u nijemetskoj crkvi predvodio velečasni Ladislav Ronta, male plesačice KUD-a „Marica” izvele su pred crkvom običaj „kraljica”. Iste te djevojčice, u pratnji malo većih, u ponedjeljak, 11. svibnja popodne, pohodile su bošnjačkohrvatske kuće u Salanti i Nijemetu i zaželjele ukućanima sve dobro. Nakon pjesme koja se izvodi šetajući u krugu, u čijoj je sredini mala „kraljica”, čuju se ove želje: „Ovaka vam bila djevojka, / ovaka vam bila kudilja, / ovolika sreća, još veća, / a ovolika nesreća”. (Uz te riječi „kraljica” baca jastuk gore, a nakraju ga stavlja na zemlju – da bi nesreća bila mala.)

vesna

Poziv za prijedlog na odličje za manjinsku kulturu

Mađarski prosvjetni zavod i lektorat za likovnu umjetnost utemeljio je odličje za istaknuti kulturni rad nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE (za kulturu manjina u Mađarskoj), kojim se dodjeljuje spomen-medalja i svečana diploma osobama i udrugama koje su se istakle svojim radom na polju očuvanja i razvijanja kulturne baštine na materinskom jeziku, te su svojim radom pridonijele suživotu naroda Karpatskog bazena temeljenom na pomirljivosti, i to, primjerice, na polju kulturnog života, javne prosvjete, umjetnosti, narodnosnih medija, mecenatstva narodnosne kulture itd. Odličje se dodjeljuje godišnje jedanput, 14. prosinca, u okviru Narodnosnoga gala programa koji se priređuje povodom Dana nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj. Dodjeljuje se najviše osam odličja, a poziv za predlaganje osoba i udruga, koji se iz drugo objavljuje i u državnim narodnosnim glasilima, dostupan je i na web-stranicama erikanet.hu i nemzetisegek.hu. Prema kriterijima odličje se daje za životni put/životno djelo, za istaknuti, neprekidni i trajni rad na polju narodnosne kulture, za predstavljanje i promicanje narodnosne kulture u Mađarskoj ili u inozemstvu, te za uspostavljanje i jačanje međunarodnih kulturnih veza – uz ostalo stoji u pozivu koji je našem listu dostavila Erika Borbáth, glavna ravnateljica Zavoda.

Prijedlozi se na posebnom obrascu za prijedlog na odličje za kulturu mogu predati najkasnije do 30. rujna poštanskim ili elektroničkim putem na adresu MMIKL „Nemzetiségi Gála”, Lukács Mária szakreferens, Budapest, Corvin tér 8, 1011, e-mail:

lukacsm@mmi.hu.

Trenutak za pjesmu

Nenad Piskač

Nepotrebno je dokazivati

DOMOVINI

u tvoje iskustvo
nitko neće ući
spokojno spavaj, snivaj svoju muku

ne, nitko neće moći

shvatiti suhoću tvoje zemlje
nemir tvoga krvotoka
kap s tvogoga dlana
mirisne tvoje riječi
vjetar tvoga mora

ne dokazuj, čuvaj se nitkova

ora et labora

JATO – list studenata Odsjeka kroatistike Sveučilišta u Pečuhu

Savjetovao je amaterskim novinarima: „Ostvarite sebe kroz novine jer kad pišete, zapravo to činite.”

Glavni urednik Silvestar Balić i grafički urednik Midhat Mutapčić u ime novoosnovane novinarske skupine također su pozdravili sve posjetitelje i zahvalili na pomoći svim profesorima, suradnicima katedre, Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Pečuhu te Matici Hrvatskoj.

Profesor dr. Ernest Barić reče da je list dobar primjer zajedničkog pothvata, dobrih ideja. Profesor je zahvalio za zamisao profe-

sorici Anđelki Tutek i studentima na zalaganju. To je dobar način da se jezik i pravopis uvježbava, ali preporučujem studentima da ne nasjednu uvjerenjima kako se minimalnim naporom i radom mogu postići maksimalni uspjesi – rekao je profesor Barić.

Na kraju sve zainteresirane pozdravila je i generalna konzulica Vesna Njikoš Pečkaj koja je jednako tako zahvalila na nultome broju lista. Prema njezinu mišljenju, bez obzira na kvalitetu, list je jako vrijedan pokušaj i preporučila je i današnjim i budućim studentima da i oni ostvare nešto što ostavlja jedan trag. Osim toga obećala je da će Generalni konzulat Republike Hrvatske trajno podupirati list, a do sljedećega broja poželjela je mnogo uspjeha.

Za kraj, mlade, nadarene i poduzetne studente pozdravila je i glavna urednica Hrvatskoga glasnika Branka Pavić Blažetin.

Jatovci sljedeći broj studentskog lista planiraju izdati do studenog ove godine.

Dotada želimo im puno sreće!

Renata Božanović

U srijedu, 7. svibnja, u pečuškome Klubu Augusta Šenoae, u sklopu redovitog sastanka srijedom tamošnje Matice hrvatske, „Čašica razgovora”, predstavljen je studentski list JATO. List je objavljen prvi put u svibnju ove godine kako bi njegovi novinari na hrvatskom jeziku redovito obavještavali čitatelje o kulturnim i športskim događajima, o uspjesima studenata. Osim toga JATO želi predstaviti sve nadarene studente, želi objaviti njihove književne pokušaje. Kako kažu, sredinom studenoga na prvom sastanku pri izboru imena lista bilo je mnogo zamisli. Izabrano je ime Jato koje ima više značenja, ali prema jatovcima, koje njih označava, jest zajedničko gnijezdo, a to je hrvatski jezik.

Suradnici studentskoga lista jesu: glavni urednik Silvestar Balić, grafički urednik Midhat Mutapčić, urednice fotografije: Jadranka Ač, Erika Mazar, ostali novinari Erika Bošnjak, Andrea Mandić, Grga Tot, Tomislav Oros.

„I prošlost i sadašnjost zahtijevaju da se mi, studenti kroatistike, oglasimo i ostavimo zabilježeno ne samo o našem životu na fakultetu već i o životu nas unutar hrvatske zajednice u Pečuhu” – rekao je glavni urednik u pozdravnom govoru na drugoj stranici studentskog lista.

Prvi broj donosi razgovor sa studentima, vijesti iz kulturnog života, ali u prvom redu piše o Odsjeku za kroatistiku koji ove godine obilježava pedeset i drugu godinu svog postojanja i ukratko predstavlja profesore hrvatske katedre.

Na predstavljanju nultoga broja studentskog lista u svome pozdravnom govoru nazočne je pozdravio profesor Stjepan Blažetin u ime Hrvatske matice kao suorganizator te večeri.

Profesor se nada da će Jato s vremenom biti brojnije i veće te da će rasti i broj stranica.

Pričešćanje u Petrovom Selu

Duhovski pondiljak je za 14 Petrovišćane dodilio Božji dar. U crkvi Sv. Petra i Pavla pri svetoj maši, u deset uri, prvi put su dica k sebi zela „Tijelo Kristuševo” pri svetom pričešćanju, a i razveselila su cijelu farsku općinu jačkami i pjesmicami. Na slici su u pratnji petrovskih dušobrižnikov, s Rafaelom Krammerom, Tamásom Várhelyiém ter Ivanom Šnellerom.

Foto: Kristina Horvat

Najbolji recitatori iz salantske škole

Već niz godina u salantskoj osnovnoj školi za učenike hrvatskoga jezika u travnju se organizira tradicionalno školsko natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku. Partner školi i nastavnicama hrvatskoga jezika Evi Adam i Kati Kiskollár jest salantska Hrvatska samouprava sa svojim zastupnicima. Tako je to bilo i ove godine, 23. travnja. Točno u podne okupili su se učenici, njih šezdesetak koji od prvoga do osmoga razreda pohađaju nastavu hrvatskoga jezika u satnici za materinski jezik, u školskoj knjižnici kako bi odmjerili i pokazali svoje znanje i umijeće.

Ocjenjivački sud na čelu s Brankom Pavić Blažetin, glavnom i odgovornom urednicom Hrvatskoga glasnika, nije imao nimalo lagani zadatak. Natjecatelji su podijeljeni u šest kategorija.

U prvoj kategoriji nadmetali su se učenici prvoga razreda, njih osmero, a najbolja je bila Cintia Klarić s pjesmom Grigora Viteza „Ljubičica”, drugi Marko Somor sa stihovima

Čundić Bandove „Sretna lampa”, a treća Alexandra Loch sa stihovima Jadranke Čunčić „Dva leptira”.

U drugoj kategoriji nadmetali su se učenici drugoga razreda, njih četrnaestero. Prvo mjesto pripalo je Sabini Rastik, drugo Pavlu Markoviću, a treće Réki Rendes. U trećoj kategoriji nadmetali su se učenici trećeg razreda, njih desetero, a najbolji je bio Siniša Kovačević, druga Enikő Tihanyi, a treća Edina Czukur.

U četvrtoj kategoriji natjecali su se učenici četvrtog i petog razreda, njih devedetero, a prvo mjesto osvojio je Máté Kelemen, drugo Rita Müller, a treće Boglarka Horvat.

U petoj kategoriji natjecali su se učenici

šestog razreda, njih jedanaestero, a najbolja je bila Dominika Stanić, druga Viktorija Križić, a treća Dalma Petrović.

U šestoj kategoriji natjecali su se učenici sedmog i osmog razreda, njih osmero. Prvo mjesto osvojila je Judita Šokac, drugo Anna-mária Kecskés, a treće Vivien Ignác.

U ocjenjivačkom sudu bili su: Jela Darvaš, Rita Pavić, Éva Kapitány, Mijo Štandovar i Marija Ištoković, uz Branku Blažetin. Nakon dugog vijećanja donijeli su konačan sud. Djeca su se radovala osvojenim rezultatima i poklonima koje je za sve sudionike natjecanja i ove godine osigurala salantska Hrvatska samouprava.

bpb

Katja Bakija u Kalači i Santovu

Uz odgoj i obrazovanje, obrazovne ustanove imaju važnu ulogu u njegovanju i širenju hrvatske kulture, nacionalnog identiteta i tradicija

Treća konzulica Generalnoga konzulata u Pečuhu zadužena za kulturu, znanost i obrazovanje, mr. sc. Katja Bakija posjetila je protekloga tjedna škole u Kalači i Santovu, gdje na različitim razinama pripadnici hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj uče svoj jezik. Predala je tom prigodom knjige, udžbenike i metodičku videograđu što je poklonilo Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske. Razgovaralo se o važnosti postojanja i jačanja hrvatskih obrazovnih ustanova u Mađarskoj koje uz prenošenje općeobrazovnog sadržaja imaju iznimnu važnost u njegovanju i širenju hrvatske kulturne baštine, čuvanju nacionalne samobitnosti i tradicija. To se mora podupirati, jer jezik je najveći temelj, zalag čuvanja kulture, nacionalnog osjećaja i samosvojnosti, a time zapravo i budućnosti hrvatskih ljudi koji žive na ovim prostorima.

Na poziv mjesne Hrvatske manjinske samouprave, Katja Bakija 28. travnja posjetila je Kalaču i Katoličku školu Naše Gospe u kojoj se od lanske jeseni hrvatski jezik podučava u okviru kružoka. Zbog izuzetno dobre suradnje s ravnateljem škole Kálmánom Soltiém, koji je u društvu časne sestre Alik, učiteljice koja hrvatski podučava u višim razredima osnovne škole i u gimnaziji, ugovorio III. konzulicu i članove kalačke Hrvatske samouprave, na čelu s predsjednikom Barišom Dudašem, ove se godine broj upisanih učenika koji su odlučili pohađati nastavu na hrvatskom jeziku povećao (18 prijavljenih). Nastava se organizira za niže (1–4), više (5–8) i gimnazijske (9–12) razrede. Treba naglasiti kako je škola izuzetno moderna i dobro opremljena sa svim specija-liziranim kabinetima i nastavnim pomagalicama, te kako postoji doista veliko razumijevanje za još bolju suradnju i organiziranje predmetne nastave hrvatskoga jezika.

Domaćini su visoku gošću upoznali s

kulturno-povijesnim znamenitostima grada Kalače i Kalačke nadbiskupije. Zajedno su posjetili i razgledali središnjicu Kalačke nadbiskupije, te vrijednu i bogatu knjižnicu koju je svojom donacijom od 16 tisuća knjiga utemeljio Zagrepčanin, biskup Adam Patačić. Tom ih je prigodom pozdravio i nadbiskup dr. Balázs Bábel koji je u razgovoru naglasio dugogodišnje zajedništvo i veze Hrvata i Mađara. Zatim su nakratko razgledali kalačku katedralu, posjetili hrvatski kružok u 5–6. razredu i manufakturu porculana koja izrađuje predmete s kalačkim motivima. Kako reče, impresionirana je velebnom baroknom zgradom nadbiskupije i knjižnicom, zadivljena katedralom, i ugodno iznenađena ljepotom grada, te činjenicom da i tu postoji dio zajedničke hrvatsko-mađarske povijesti i prošlosti.

Tjedan dana kasnije, u ponedjeljak, 5. svibnja, Katja Bakija posjetila je i Hrvatski vrtić, osnovnu školu i učenički dom u Santovu, ustanovu koja je kao jedina dvojezična škola u Bačko-kiškunskoj županiji uspjela održati svoju samostalnost i prvobitan manjinski karakter te prima učenike iz cijele Bačke. U ovoj školskoj godini u vrtić je upisano 27 djece, školu pohađa 100, a u učeničkom domu smješteno je 45 učenika. Ravnatelj škole i predsjednik Županijske manjinske hrvatske samouprave Josip Šibalin istaknuo je kako svojim programima nastoje da njihova škola postane temeljna ustanova za sve Hrvate u Mađarskoj, ali da bude otvorena i za pripadnike drugih nacionalnosti koji žele bolje upoznati hrvatsku kulturu i jezik. Nakon upoznavanja s radom, uvjetima i planovima santovačke škole i razgovora s ravnateljem Josom Šibalinom te predsjednikom Hrvatske manjinske samouprave, za nastavničke i više razrede mr. sc. Bakija održala je predavanje „Marin Držić i njegovo doba“ kojim je učenicima i nastavnicima pokušala što više približiti opus najvećega hrvatskog

komedioografa. Kako nam reče, povodom 500. obljetnice njegova rođenja, Vlada Republike Hrvatske 2008. proglasila je godinom Marina Držića, koja će se obilježiti brojnim programima, te uprizorenjima i izdanjima Držićevih djela u Hrvatskoj.

Prošlo je pet stoljeća od rođenja odista velikoga hrvatskog, možemo reći i europskog komedioografa, dubrovčanina Marina Držića koji je svojim djelima uvelike obilježio i zadužio hrvatsku književnost čije su nam poruke i danas aktualne. Stoga je i ovaj prikaz Držića i njegova doba nastojanje da se i mi uključimo u obilježavanje Držićeve godine koja će se u Hrvatskoj obilježiti i tiskanjem izdanja Leksikografskog zavoda Miroslava Krleža, prvog leksikona o jednom piscu, o Marinu Držiću. Jednako tako priprema se i izdanje o Držićevim prijevodima na strane jezike gdje posebno poglavlje pripada i mađarskome. Naime, Držić se prevodio i igrao u Mađarskoj – reče nam uz ostalo Katja Bakija u Santovu. Dodavši kako Držić ima jak proverbijalan stil, snažne rečenice koje funkcioniraju kao aforizmi ili poslovice. On nam doista i nakon pet stoljeća ima što poručiti. Po tome ga doista možemo uspoređivati s Danteom ili Shakespeareom. Poznat je Držićev proturatni stav u kojem je, živeći i stvarajući u zlatno doba Dubrovnika, hvalio slobodu kao najveće i najvrednije dobro, osuđivao rat kao „pogubu ljudske naravi“ i svega ljudskoga. I uopće svim svojim djelima nam je ukazivao na mane, čovjekove slabosti, nije se libio ni rugati onima koji su sjedili u prvim redovima i gledali njegove komedije. Kritizirao je i samu vlast jer je mislio da je sloboda najveća vrijednost i Božji dar, a da je sve drugo zapravo u službi te slobode i jednog općeg napretka. U tome je Držićeva modernost, aktualnost, a i revolucionarnost u njegovo doba.

Katja Bakija pozvala je učenike, mlade Hrvate u Mađarskoj da isto tako vole svoje, svoj jezik i kulturu, kao što je Držić volio svoj Dubrovnik, a da ih to ne sužava u putovanju i otkrivanju novoga jer time postajemo bogatiji. Poželjevši im da budu otvoreni i suvremeni, a da se uvijek vraćaju korijenima jer to je ono najvažnije.

S. B.

Foto: Zoltan Pejo i S. B.

Racki Duhovi

Okupljanje kulturnih društava i njegovanje tradicije

Domaća plesna skupina „Danubia”

U Dušnok su 10. i 11. svibnja priređeni već tradicionalni Racki Duhovi ili, kako kažu racki Hrvati, Pinkužde, koje se već treću godinu zaredom priređuju u dva dana. I ove se godine okupio velik broj Dušnočana, a u dva dana održan je niz kulturno-zabavnih sadržaja za sve naraštaje.

Kako nam reče Matija Mandić Goher, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave, koja je od svog utemeljenja i suorganizator priredbe, Racki su Duhovi prvi put priređeni 1992. godine, a cilj je bio da se okupi što više naših županijskih kulturnih udruga. Poslije se to proširilo i na druge regije. Proteklih godina imali su goste iz Baranje i Tukulje, a posljednjih godina redovito i iz Hrvatske, sa željom da bolje upoznaju kulturu jedni drugih i njeguju narodne običaje.

Velika duhovska kulturna manifestacija počela je u subotu, 10. svibnja, susretom iseljenih Dušnočana, misom, i prigodnim kulturnim programom, te hrvatskom plesačnicom koju su ove godine vodili Orkestar „Vizin” i članica KUD-a „Tanac” Vesna Velin iz Pečuha. Već po običaju, održan je i izbor duhovske „kraljice” i „kralja”. Dušnok su te večeri posjetili predsjednik HDS-a Mišo Hepp i predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje Gabor Győrvári.

Na prvi dan Duhova, nakon prijedpodnevnih zabavnih i gastronomskih sadržaja, u predvečernjim satima na otvorenoj pozor-

nici priređen je sadržajan kulturni program, koji je u parku na Bari i ovaj put pratilo više stotina posjetitelja. Prvi put došli su im prijatelji iz Trnjana u Hrvatskoj. Dječja plesna skupina iz Tukulje, te Tamburaški orkestar i pjevački zbor iz Kisege. U pratnji kiseških Hrvata bio je i Šandor Petković, predsjednik Odbora za financije Skupštine HDS-a.

„Suradnju s Trnjanima počeli smo na polju športa, susretom nogometnih društava, a evo, sada smo proširili i na kulturu. Prvi put došli su nam gosti iz Gradišća, a danas i jučer oni su sudjelovali na misi pjevajući hrvatske pjesme” – reče nam uz ostalo Matija Mandić Goher, prije nastupa Izvorne pjevačke skupine čiji je pokretač i voditelj.

U programu, osim gostiju, nastupile su i domaće skupine: Dječja plesna i tamburaška

Članovi muškoga pjevačkog zbora KUD-a „Lovor” iz Trnjana

skupina Danubia s bunjevačkohrvatskim plesovima, pjesmama i melodijama, s mađarskim plesovima, Pjevački zbor „Biser” izveo je rackohrvatske pjesme, a i izvorna pjevačka skupina mađarske i rackohrvatske pjesme u pratnji Stipana Kreckića. U programu su sudjelovali tamburaški sastav „Bačka” iz Gare.

KUD „Lovor” iz Trnjana otvorio je kulturni program nastupom muškoga pjevačkog zbora i pjevanjem izvornih posavskih pjesama. Na kraju programa, s velikim uspjehom, prikazao je posavski svatovac iz Trnjana.

„Lovor” iz Trnjana, mjesta kod Slavnskoga Broda u Brodsko-posavskoj županiji, koje ima 850-ak stanovnika, ukoliko nam je predstavio Marijan Bakavić, predsjednik društva. Kako reče, njeguju isključivo izvorni folklor, tradiciju djedova i baka. Djeluju od 1928. godine, u početku kao Kulturno-prosvjetno i športsko društvo. Obišli su svijet, Europu, Ameriku i svojedobno Sovjetski Savez. Kada je 1991. zbog ratnih razaranja društvo prestalo s radom, uslijedilo je mirovanje, a 2003. obnovili su rad društva, koje okuplja i djecu i odrasle.

„Prvi put smo ovdje u Mađarskoj, na poziv Hrvatske manjinske samouprave i Matije Mandić Goher. Dvije godine suradujemo na športskom, nogometnom planu, a sad je došao red i na kulturu” – ističe Marijan Bakavić, a o svojim dojmovima dodaje kako se dobro osjećaju, Dušnok su doživjeli kao veliko i lijepo selo, s ljubaznim ljudima. Suradnja će imati nastavak, a u razgovoru s načelnikom dogovorili su da će suradnju nastaviti na polju športa i gospodarstva, a već u rujnu u Trnjanima će ugostiti dušnočki KUD.

Nakon programa, od 20 sati na balu je svirao TS „Zora” iz Kisege. Zvijezda večeri bio je omiljeni mađarski pjevač Gyula Viki-dál, a od 24 sata pučka veselica uljepšana je i vatrometom.

S. Balatinac

Dio brojne publike

Varaždin, Borta i Sambotel se predstavljaju

Četverojezično izdanje sridnjoškolcev i gimnazijalcev

Ugarski i hrvatski gimnazijalci iz Borte prilikom predstavljanja

Morebit je još i čudno med stijenami sambotelске Stručne sridnje škole „Boldizsár Horváth” zapjevati pjesmu „*Ne dirajte mi ravnicu*“ i viditi ter čuti mnoštvo hrvatskih dijakov, učiteljev iz Hrvatske, Austrije ter Ugarske, kad točno se zna da u spomenutoj školi već zdavno ne teče hrvatska nastava. Medjutim, i ovde je zaposlena gradišćanska pedagoginja Kristina Glavanić iz Narde, ka ovde podučava nimški jezik, ali mnogo toga učini za to da sve već hrvatskih sadržajev, izletov i kontaktov ima nje ustanova. U tom ju je svenek pomagao i direktor škole dr. Mihály Gyuk jer prez njegove pomoći sigurno i ov, najnoviji projekt škole ne bi bio uspio. Naime, 16. aprila u sambotelskoj Sridnjoj školi zopet su zašli diozimatelji do važnoga kamen temeljca. Predstavljeno je četverojezično izdanje „*Zajednička prošlost i sadašnjost i zajednička budućnost*“ (englesko-nimško-hrvatsko-ugarska panorama) u kom se predstavljaju tri škole iz trih zemalj, kot i varoši: sambotelška Sridnja škola, Dvojezična savezna gimnazija u Borti (u koj se podučava hrvatski i ugarski jezik) ter varaždinska Prva gimnazija. S ovimi ustanovami Sambotelci jur ljeta dugo njeguju prijateljske i službene kontakte. Na promociji sridnjoškolci i gimnazijalci su u kratkom programu prikazali to djelo, u kom se je narodila ova bogato ilustrirana informativna mapa. Kako je rekla koordinatorica ovoga djela Kristina Glavanić ka je i trojezično moderirala promociju te

srijede: „*Trebali smo nešto izmisliti na osnovi toga što nas povezuje. Veže nas zapravo sve: povijest, kultura i tradicije, a što je meni najdraže, materinska rič hrvatska. Iako se u ovoj školi ne podučava hrvatski, ov jezik je postao jezik komunikacije, pokidob on je naš ključ do varaždinske i bortanske gimnazije u našem kontaktiranju.*“ Da je ova brošura izdana na četiri jezici koji su u ovoj regiji hasnovani, služi i tomu da dica se strefu i u stvarnom žitku i prakticiraju vlašće jezično znanje i u svakidašnjici. Tijekom suradnje, naravno, sklopila su se nova prijateljstva iako će se podatki o varoši, škola za pet ljet minjati, ovo izdanje vik će biti živa reklama za dotična mjesta i ustanove. Knjižica je izdana u jezero primjerkov, svaka škola je dobila 300 za reprezentaciju, a nje promocija je već održana i u Borti 24. aprila, dokle Varaždin čeka svoje partnere na promociju 26. majuša. Projekt su materijalno podupirali Samouprava grada Sambotela ter Hrvatska državna samouprava kot i Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Ugarskoj. Hrvatski susret s prezentacijom još u ljeti slijedi zajednički kamp na Jadranskom morju, kot posebni dar onim školarom i učiteljem ki su s oduševljenjem sudjelovali u pripravljanju ove brošure i doprinosili uspjehu da se znova šte i govori o zajedničkoj prošlosti, da se uživa u sadašnjosti i još većom pažnjom se obrne skupnoj budućnosti na ovom panonskom prostoru.

-Tiho-

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fičehaza

Keresturski mladi plesači u Kotoribi

Santa Maria na kotoripskoj pozornici

Mladi plesači oduševili
kotoripsku publiku

Udruga Kotoripske mažoretkinje minuli je mjesec bila uzorni organizator i domaćin Trećeg mažoret showa. Pozornicom mjesnog doma kulture prošlo je dvjestotinjak izvođača iz Međimurja i Podravine.

Kotoribljanima su posebno dragi gosti bili mali plesači iz Kerestura. Plesnu skupinu činili su učenici 6. razreda Osnovne škole Nikole Zrinskog koji su izveli koreografirani ples imena Santa Maria, a koji je s njima uvježbala **Anica Andrašek**. Plesni koraci bili su drugačiji od onih koje su prikazale mažoretkinje, a dječaci u toj plesnoj skupini razbili su prevlast ljepšega spola koji je vladao pozornicom.

Kotoripske mažoretkinje imaju uspostavljen suradnju s Keresturom kada su prije godinu dana nastupile na Danima sela.

Mladen Grubić

Bombastična ispovijed

Došao čovjek na ispovijed pa ga svećenik odmah upita:

– Što ste griješili?

– Sve.

Svećenik ga ponovno pita:

– Što sve?

A čovjek će:

– Ma sve, samo ne znam što te zanima!

Fra Grgina molitva

Priča se da je fra Grgo Martić ovako pred smrt molio: Bože, došlo vrijeme da i ja k tebi pođem. Možeš me osuditi jer imaš zašto – čovjek sam. A možeš me i pomilovati – bilo bi bolje – jer time ti ništa ne gubiš, a ja puno dobivam.

Dalmatinska večer u Šeljinu

UMOK, BRDOVEC – Hrvatsko kulturno umjetničko društvo „Kajkavci“ od 23. do 25. majuša će primiti dugoljetošnje partnersko društvo „Januševec“ iz Hrvatske. U okviru prijateljskoga susreta, 23. majuša, petak uvečer, će gosti predstaviti najnoviji folklorni repertoar, uprav tako kot i domaći tancoši, pod peljanjem Štefana Kolosara. Uz to će zasvirati i tamburaši uz dirigiranje Ivana Sallmera, a na zajedničkom druženju će se sigurno pominati i o tom što se je zgodalo u minulom periodu, otkidob se nisu našli. A nije to tako zdavno bilo, pokidob su tamburaši pred kratkim nastupali i u Zaprešiću na predstavljanju Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske. Subotu, 24. majuša, domaćini peljaju tovaruše na izlet, prvenstveno na brodarenje na Niuzaljsko jezero ter u razgledavanje grada Šoprona. U trodnevnom boravku gvišno će se najti vrime i za brojne razgovore kot i za opuščanje uz svirku i ples, u garantirano odličnoj atmosferi.

HRVATSKI ŽIDAN – Pokrajinsko ognjogasno naticanje će se održati u ovom sridnjegradišćanskom naselju 24. majuša, subotu, na športskom igrališću, početo od devet uri. Organizatori, domaćini računaju na kih 300 ognjogascsev i već od 20 grup iz okolišnih sel Sambotela i Kisege. Ovput će se posebno naticati i ženske ognjogasne ekipe, med njimi su za nas zanimljive petroviske ter nardarske žene i divojke. Do proglašenja rezultata će dojt otpodne oko 15 uri.

DONJA ZELINA, PETROVO SELO – Pred trimi ljeti je zabilježen 20. jubilej partnerstva med školami Osnovne škole Ksavera Šandora Đalskoga Donje Zeline ter Dvojezične škole u Petrovom Selu. Svako ljetu se jedanput strefu školari i učitelji dvih ustanov, ljetos su u putovanju na redu Petroviščani. No, ovom prilikom će se 29. majuša, četvrtak, ganuti proširena delegacija iz Petrovoga Sela, pokidob blizu 30 učenikov će otsprohoditi u matičnu zemlju i načelnik sela Mikloš Kohut, kot i predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Petrovoga Sela Čaba Horvath s tom neprikrivenom željom da se počvrsti i dosadašnja suradnja ter prijateljstvo sa službenim dokumentom, kojega će potpisati i tamošnji peljač općine. Putnike prvi dan očekuje izlet u Trakoščan, a pokidob su svi smješćeni pri hiža, za dicu će stati na raspolaganje slobodni večer s domaćini. Petak, 30. majuša, se održava Dan škole i u okviru te priredbe u razni djelaonica će moći dica skupa potrošiti vrime, a otpodne će se posjetiti i zagrebački sajam ter izložba kitic.

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Šeljina, u tamošnjemu Draškovićevu dvorcu 11. svibnja održana je tradicionalna, već treća Dalmatinska večer. Upravo ozračje dvorca sa svojim zatvorenim dvorištem, balkonom i položajem te dalmatinski mirisi i okusi, a uz to i dalmatinska pjesma svih onih koji su nastupili u prigodnom programu čine šeljinsko druženje nezaboravnim. U bogatome kulturnom programu koji je prethodio zalogajima s dalmatinskoga stola, s okusima Dalmacije sudjelovali su HKUD Željezničar iz Zagreba, KUD Grubišno Polje te Ženski pjevački zbor Augusta Šenoa i Orkestar „Vizin“.

Večeri su nazočili brojni uglednici, među njima konzul gerant Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Njikoš Pečkaj, predsjednik HDS-a Mišo Hepp, gradonačelnik Grubišnog Polja Zlatko Maderuh, ataše za kulturu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Neda Milišić, ravnatelj Srednje škole „Bartol Kašić“ iz Grubišnog Polja Jozo Matošević, te mnogi drugi.

Hrvatska samouprava grada Šeljina, na čelu s predsjednikom Đusom Dudašem, ima itekako plodne višegodišnje veze s Grubišnim Poljem, jednako kao i sam grad Šeljin čiji je gradonačelnik Attila Nagy također pribivao na večeri. Ova se suradnja ostvaruje na području osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova. Redovite su razmjene učenika i međusobna druženja. Tako su i mladi kuhari, učenici Srednje škole Bartola Kašića sa svojim voditeljem Ivom pokazali što sve znaju pripremiti u dalmatinskom duhu i okusu. Predjelo s plodovima mora, pršutom i paškim sirom, pržene lignje s klasičnim prilogom od blitve, te skuša na gradelama, pečena na licu mjesta, a za desert girice. Uz veselo društvo u kojem su se našli stari znanci i u kojem se svirači nisu ustručavali uhvatiti se glazbala i zapjevati uz dalmatinsku pjesmu i ples, kolo, rastali su se stari prijatelji do skoro susreta u Šeljinu.

bpb
Foto: gazdek

Reagiranje

Odgovor na Pismo čitatelja

Kritika neka bude takva na koju znamo graditi

Od 1990. ljeta postoji i djela Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj (DGHU). Doživili smo i burni vrime, i nemalo iskustva se je okupilo u prošlih blizu dvadeset godina. Zato voditelji Društva posebno su pazili na to da se po propisi djela ča se tiče financije i vođenje ureda.

Ča držimo važnim da se zna o DGHU? Društvo ima 34 poslanika iz gradišćanskih naselja, plus tri osobe iz predsjedništva, to je ukupno 37 zastupnika, ki imaju pravo glasa na sjednici, kvorum imamo ako 19 poslanika je nazočno.

U vezi zastupnikov DGHU-a moramo se vratiti na 2006. godinu kada smo izglasali poslanike na kongres Saveza Hrvata u Madarskoj. Svako naselje je na svojoj izbornoj sjednici izabralo svoje poslanike na generalnu sjednicu DGHU-a. Legitimitet zastupnika se je dokumentiralo po kopija zapisnikov, koje smo dobili iz svakog naselja. Ipak su protekle dvije godine i zbog slučajnih promjena, za važno smo držali da preciziramo poslanike, da bi točno znali imena zastupnika iz svih naselja. Zato su rasposlane na koncu 2007. godine okružnice da nas obavijeste od slučajnih promjena što se tiče zastupnika. Promjene su javljene iz Prisike i Koljnofa. Po ovi dokumentacija je bila priredjena i sadašnja sjednica, 11. aprila 2008. Kod Društva se točan popis vodi o zastupnicima.

Na početku spomenute sjednice smo se u posebnoj dnevnoj točki bavili novimi zastupnici. Skupština je sve najavljene zastupnike prihvatila.

Ovo bi bio odgovor na „kritične” rečenice Vince Hergovića, kade je napisao sljedeće:

„Neki zastupnici nisu dobili pozivnicu”,
„Neki nisu imali ni pravo glasa”,

„Ne zna se broj pozvanih, ne zna se broj zastupnikov.”

Nadalje, zamjeril je i to da „Prošle godine ni bilo sjednice DGHU-a.”

Moramo priznati da u toj stiski radimo – kako i druge civilne organizacije u Ugarskoj – da od dobivenih financijskih sredstava informacije dobijemo samo na sredini godine ili još kasnije, a onda poslije ovoga znamo odlučiti o potrošnji ovih sredstava. Po planu, kako u 2006, tako i u 2007, smo u decembru

namjeravali održati sjednicu, ali nažalost zbog tehničkih razloga nismo ju mogli održati. (Na našu već prije spomenutu okružnicu o promjena nismo navrijeme dobili odgovore, i neki financijski podaci nisu nam stali na raspolaganje.)

Ovdje moramo spomenuti da peljačtvo Društva (to je predsjedništvo i odbor) med dvimi sjednicami vodi sve organizacijske i financijske posle. A po zakonu računovodstva, godišnji financijski izvještaj smo dužni prihvatit na određenoj generalnoj sjednici od početka financijske godine unutar 150 dana. To znači da posljednji termin je 29. maja 2008.

U vezi šopronske priredbe moramo priznati da već informacije bi morali imati kada, kade i kakve priredbe su u naši naselja i vako se stala va prilika. O našoj generalnoj sjednici smo odlučili deset dan prije, a pozivnice smo bili dužni poslati osam dana prije. Onda za šopronski program ni smo znali točno vrijeme.

„Koliko i ko se vozi u jednom ljetu”...

Kod DGHU-a se plaćaju putni troški predsjedništva, poslanikom za dolazak na sjednice, i onim koji djelaju za društvene priredbe. Imali smo već natječajov kade smo se posebno na putne troške naticali, i potom smo se u redu i obračunali. Sve ovo ukupno daje godišnje putne troškove. Vozilo se je 28.800 km, a ne 45.000 km.

Za knjigovodstvo Društva smo povjerali stručno poduzeće. Financijske dokumente u vezi DGHU-a u koljnofskom uredu po dogovoru se da pogledati.

Na prošloj sjednici smo odlučili, kad da nam bude poznato godišnje financijsko stanje – vjerojatno na koncu majuša ili na početku junija (?) – ponovno ćemo sazvati sjednicu. I na ovoj sjednici Vince Hergović, kod poslanik iz Sambotela, ima pravo predložiti i inicirati takve stvari na koje se da graditi. Samo to prosimo da zbog osobnih sukoba ne napada DGHU i svaka njegova kritika da bude za dobrobit Društva..

Nadamo se da konflikti – kako je i u žitku – znaju donesti i pozitivne promjene, i djelo DGHU-a će se i nadalje priznati.

Marija Pilšić
predsjednica DGHU-a

Shodišće Gradišćanskih Hrvatov k Putujućoj Celjanskoj Mariji

Prošecija okolo crikve

Mi svi hodočasniko smo mogli izreći 3. majuša, subotu, ovu rečenicu: „Svaki put pelja u Mjenovo”. Imali smo jedan cilj da po nekada teškom, ali blagoslovnom putu dojdemo svi pred mjenovsku crikvu kade nas čeka Putujuća Celjanska Marija. Iako smo znali da nas ona pelja na našem putu, svi smo čekali da postanemo pred kip i dajemo čast Mariji. Organizator hodočašćenja je bio farnik Štefan Dumović, ki je piše peljao hodočasniko iz Unde, Prisike, Hrvatskoga Židana, Plajgora, ali bilo je i takovih ki su se u Mjenovu priključili hodočasnoj grupi. Na početku maše je Marko Jukić, farnik Mjenova, pozdravio hodočasniko i zahvalio za organiziranje gospodinu farniku Dumoviću. Po njegovi riči, ovo je shodišće bilo posebno za Gradišćanske Hrvate iz Ugarske, uprav zato kad smo Majku Celjansku počastili dan prlje za Majkin danom. Putujuća Celjanska Marija mora biti pelda svim materom, mora im pokazati put, put poštenja i ljubavi. U prepunjoj crikvi je na maši prodikovao na ugarskom jeziku farnik Koljnofa Antal Németh, a muzički su pratili Undanski tamburaši. Po svetoy maši je bila prošecija okolo crikve, a hodočasniko su pozvali Mjenovci na agapu pred crikvom.

Ingrid Klemenšić

HRUŠEVEC KUPLJENSKI, HRVATSKO ŠICE – Dokle jedna delegacija iz hrvatskoga Zagorja putuje u Gradišće, drugo naše gradišćansko selo „će se isprazniti“ 24. majuša, subotu, kad jačkari i stanovniko Hrvatskih Šic putuju u staru nam domovinu. Naime, Šičani ki su u kontaktu sa selom Hruševac Kupljenski, ov vikend će potpisati povelje o trajnoj suradnji i prijateljstvu, kako nam je rekao Stjepan Đurinski, predsjednik Mjesnoga odbora Hruševac Kupljenski. Ovo potpisanje skupnoga dokumenta je još dodatna kopčica u daljnjem kontaktiranju, za međusobne posjete i sprijateljjevanje.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Hrvatske samouprave grada Budimpešte i Hrvatske samouprave Novoga Budima, a uz potporu Glavnogradske samouprave, Hrvatske samouprave V. okruga, Hrvatske samouprave VII. okruga te Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, u budimpeštanskom restoranu Citadela 30. svibnja priređuje se Hrvatska večer. U kulturnom programu sudjeluju tamburaški sastav Rečica iz Karlovca i glumac Stipan Đurić. Prijavu i večeru (u iznosu od 3000 Ft) možete naručiti do 26. svibnja kod Anice Petreš Németh (06 70 459 3227) ili kod Sande Pentek (06 20 564 0759).

„Ovca i ovčji rep“, Vršenda i Hrvati

KOLJNOF, SVETA NEDELJA – Školjski tamburaši i plesači Koljnofa ovoga vikenda putuju na 5. dičji folklorni festival u Sv. Nedelju. Subotu, 24. majuša, u programu, početo od 15 uri, predstaviti će se mali Gradišćanci s koreografijom Štefana Novaka pod naslovom Koljnofski tanci. S dičjom folklornom grupom on je i zavježbao ov splet. Tamburaše odnedavna pelja Undanka Sabina Balog. Na festivalu će sudjelovati brojni KUD-i iz Hrvatske, a pokrovitelj je gradsko poglavarstvo ter Turistička zajednica grada Sv. Nedelje.

UMOK – Na Svitskom danu muzejev, prošli tajedan u Šopronu su predane nagrade za zaslužno djelovanje kustosom, muzeologom. Med njimi je bio i Umočan István Kelemen ki je odlikovan s nagradom „Barkóczy“. Ovo odličje je utemeljeno 1989. ljeta za priznanje i motivaciju stručnjakov na istraživanju povijesti, etnografije itd. Mladi povjesničar i muzeolog je ovo visoko priznanje dobio djelomično i za svoje znanstveno djelo, za istraživanje u okolici Šoprona živjećih Hrvatov. Nagradu mu je uručio, Koljnofac Mate Firtl, dožupan Jursko-mošonsko-šopronske županije.

KOLJNOF – Hrvatsko štamparsko društvo u Austriji je ljetos ovlastilo Koljnofku Ingu Klemenšić za uređivanje Gradišće Kalendara, „najčitanijega almanaha Gradišćanskih Hrvatov“ u susjedstvu. Kalendar je dosidob na funkciji glavne urednice sastavila Agnija Csenar-Schuster, a ova zadaća je odsad dodijeljena Ingi Klemenšić, pokidob je ona i službeno djelatnica Hrvatskih novin, tajednika Gradišćanskih Hrvatov u Austriji.

PRISIKA – Na zadnoj majuškoj suboti će se istancati majpan, majuško drivo, i u ovom naselju. Kako nam je rekao načelnik Prisike Gyula Orbán, ov dan će ujedno služiti i za druženje stanovnikov. Priredba će se začeti naticanjem u kuhanju s osmimi kuharskimi ekipami, a predvidjene su i nogometne utakmice. Kulturni program s mjesnimi folklorashi „Zviranjak“ ter jačkari i tamburaši bude održan uz lokvu. Uvečer će Prisičani ovom danu zbogomdati na balu.

Da nije sve tako jednostavno oko organizacije ovogodišnjeg festivala (već trećega) „Ovca i ovčji rep“ u Vršendi, uvjerila sam se ovih dana. Da su naši Hrvati vrijedni i marljivi, bogati zamislama, pokazuje i ovaj festival pokrenut uza zalaganje vršendske Hrvatske samouprave, koji je na neki način od njih „otet“ i stavljen na rang seoskog događaja izgubivši u svoj multikulturalnosti upravo onaj značaj zbog kojega ga je i tamošnja hrvatska samouprava uvrstila u svoje godišnje programe. Izgubio je šokačkohrvatski karakter. Da to ne bi bilo tako, vršendska hrvatska samouprava pobrinula se posebnim hrvatskim sadržajima koje će organizirati i ove godine 31. svibnja u sklopu trećega gastro-enološkog druženja u Vršendi „Ovca i ovčji rep“ koji uz mjesnu organizira i hrvatska, njemačka i romska manjinska samouprava.

Hrvatska samouprava u Vršendi i Vjerska i kulturna udruga šokačkih Hrvata već su imali niz zajedničkih programa ove godine koji su započeli u siječnju druženjem na pokladnome prelu, a nastavljeni druženjem uz Vinkovo u podrumu obitelji Balatinac. Kako nas je obavijestila predsjednica Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata te dopredsjednica Hrvatske samouprave u Vršendi Marijana Balatinac, samouprava je na natječaju za dopunsku potporu dobila 53 boda, a time i dodatne 343 tisuće forinti. Tu su i ostali natječaji. Predano je ukupno, što sa strane Hrvatske samouprave, što sa strane Vjerske i kulturne udruge, Javnoj zakladi i HDS-u osam natječaja. Od Javne zaklade dobili su potporu od 517 tisuća, a od HDS-a 180 tisuća forinti. Tim sredstvima hrabro mogu ući u ostvarenje planiranih sadržaja. Počinju pripreme za jednodnevni boravak i nastup u prijateljskom naselju Vukojevcima, posjet Našicama, gdje će nastupiti Pjevački zbor vršendskih Hrvata te Orkestar Orašje. Bit

će to 24. svibnja. Početkom svibnja (8-oga) u mohačkoj Šokačkoj čitaonici, u sklopu Kluba hrvatskog filma organiziranog u suradnji Čitaonice s Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Pečuhu i Forumom hrvatskih samouprava, pogledali su film Što je muškarac bez brkova. Festival „Ovca i ovčji rep“ je pak 31. svibnja. Kako saznajemo, na veliku žalost Hrvatske samouprave te Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata u Vršendi, zastupničko tijelo mjesne samouprave od Hrvatske samouprave „preuzelo je“ organizaciju ovoga festivala pod izlikom da Hrvatska samouprava sama ne može organizirati ovako veliki festival. No, kako nam veli Marijana Balatinac, Hrvatska samouprava je i ovako i unatoč tomu dala velik udio u organizaciji ovogodišnjeg Festivala uključanjem u sveukupne programe i organizacijom posebnih hrvatskih programa unutar samoga Festivala. Tako će se u organizaciji Hrvatske samouprave u sklopu Festivala otvoriti izložba naslova „Orašje u slikama“, proglašenje natjecanja hrvatskih vinogradara te bogati folklorni program u kojem će sudjelovati KUD iz Duboševice, Izvorna folklorna skupina Šokačke čitaonice iz Mohača, Pjevački zbor vršendskih šokačkih Hrvata te Orkestar Orašje. Izložbu kao i proglašenje rezultata natjecanja vina održat će u podrumu Atile Kovačevića, izgrađenom prije punih sto godina, koji će ovom prilikom i posvetiti.

I za kraj da napomenemo kako je hrvatska samouprava sela Vršende imala sastanak i dogovore s hrvatskim vinogradarima u Vršendi. Odlučeno je kako će uz ovaj festival vršendska Hrvatska samouprava sljedeće godine organizirati svoju samostalnu manifestaciju u znaku zaštitnih znakova Vršende, a to su ovca i ovčji rep.

Stipan Balatinac